

SUGLI ELEMENTI TEOLOGICI DI PROCLO DIADOCO

NELLE VERSIONI E NEI COMMENTARI

DI SIMEONE IEROMONACO E DI SIMEONE VESCOVO DI GARNI

È già noto che l'opera di Simeone monaco, fatta forse eccezione, come diremo in appresso, di qualche scolio, non è che la traduzione armena della versione georgiana dal greco degli Elementi teologici di Proclo e del commento, eseguiti da Giovanni Petritzi, filosofo neoplatonico, uno dei più eminenti rappresentanti dell'epoca aurea della letteratura georgiana (sec. XI XII). Ad illustrare l'opera di questo autore e a lumeggiare il movimento culturale della Georgia, Nicolò Marr dedicò da pari suo una dottissima monografia in *Zapiski... archeol. obšč.* t. XIX, nella quale pubblicò parte dell'introduzione del Petritzi al suo commento sia in georgiano che in armeno, ma delle 211 proposizioni del Diadoco col relativo commento solamente la prima e l'ultima. La versione armena degli *Elementi*, esibita da Simeone vescovo di Garni, non è che una riduzione di quella del jeromonaco; mentre proprio e indipendente è il suo commento. Ora, cotesta versione è certamente resa più accessibile all'intelligenza degli Armeni di quello che non sia la prima versione armena così servile del testo georgiano, di uno stile oltremodo barbaro, con vocaboli di strana accezione in cui non si tiene alcun conto del lessico filosofico armeno che pure era consacrato da una tradizione che partiva da David l'Invitto e giungeva fino al traduttore di Platone, il *Magistros*; eppure, essa resta ancora molto difficile, tanto che un profondo conoscitore della lingua che fu P. Giacomo Dashian (*azgayin matenadaran*, vol. 16) non si peritò di asserire che senza l'originale greco non si potrebbe venire a capo del valore di molti vocaboli e di molte frasi. Ognuno vede di quale importanza sarebbe la pubblicazione del testo georgiano sia per la critica del testo delle due versioni armene, sia per l'esatta intelligenza del commentario di Giovanni Petritzi, così ricco di materiale derivato da Plotino, Porfirio e Giamblico; nella introduzione alla sua ammirabile edizione del testo greco degli *Elementi teologici* di Proclo il Dodds

ci fa sperare che il prof. S. Kauchschischwili di Tiflis, si decida a cotesta impresa.

Numerosi sono in oriente i codici armeni e georgiani contenenti l'opera di Proclo coi relativi commenti, fatto questo che sta a provare lo studio continuato sul neoplatonismo in Georgia e in Armenia; rari invece sono nelle biblioteche d'occidente. Per dare un'idea adeguata dell'indizio filosofico dei due commentari, noi non abbiamo a nostra disposizione che due soli codici del Monastero di S. Lazzaro. Siccome essi non sono stati mai studiati, è conveniente premetterne la descrizione, sia perchè il lettore conosca i documenti sui quali abbiamo studiato, sia per dare un piccolo contributo ad una forse lontana edizione critica del testo armeno.

Nel nostro studio richiamiamo il codice contenente l'opera di Simeone monaco con A; l'altro che esibisce l'opera di Simeone Garnense, con B.

A. - Codice armeno della biblioteca mechtarista di S. Lazzaro 1123, U. 7.

Cartaceo; la prima parte di pagg. numerate 1-598; del secolo XVI, righe 33; la seconda pagg. num. 101-881, del sec. XVII, righe 34; mm. 193 X 142: vedi ulteriori dettagli in fine.

PARTE I.

La prima parte del codice contiene la versione armena di alcuni dialoghi di Platone, eseguita da Gregorio *Magistros* (sec. X): *Timeo*, *Leggi*, *Eutifrone* e *Apologia di Socrate*.

Pag. 1. *Պատմական և Տիմեոյ տրամաբանութիւն Պատմաբար Մակաղարութեան. նախաստիճան տրամաբանութեան Տիմեոյի Պատմութիւն. [Scolio al dialogo] platonico e dialogo del Timeo - Ragione del titolo - Prefazione al dialogo del Timeo di Platone.*

Incipit: Քանզի երթալ Սոկրատեսի Պերհա... des. pag. 1 պատմա և բն տկարութեան պահանակ -

Σωκράτης περαιᾶ ἀφικόμενος... δι' ἀσθενείαν ἀπολείπεται - che è l'argomento pubblicato tra gli scolii al *Timeo*, ed. Lips. vol. VI, p. 363.

Pag. 2. *Պատմութիւն Տիմեոյ սակա բնութեան «Platone; Timeo, intorno alla natura».*

Incipit: Չորհրորդ ելով ձեր արդեօք ծծէ ծղ տէտարտօս իմն (omissis εἰς, δύο, τρεῖς)... expl. pag. 91 եղև յի երկին սա դարով միածին էիς օծրանօց ծծե մոնօցենց օն. Պատմութիւն տրամաբանութիւն. ed. Venezia, Tipogr. Mech. S. Lazzaro 1877, pagg. 76-174.

Pag. 91. *Պատմութիւն Մինօս և յաղաք օրինի «Minosse» di Platone e intorno alla legge Μίνως ἢ περὶ νόμου... ed. Lips. 441.*

Inc. Հարցում «Interrogazione». արեւ մեղ զհնէ և ծ նօմօս իմն տի էօստ; expl. pag. 102 և զմարմնի իսկ, և զայլոցն քննել... τὰ δὲ νοῦ σώματος καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἐσκέφθαι. Պատմութիւն տրամաբանութիւն յաղաք օրինի և Մինօս, Venezia, tip. dei Mechitaristi, Venezia 1890, pagg. 472-477.

Pag. 102. *Պատմութիւն օրէնս. օրէնսդրութիւն - Le leggi di Platone (ovvero) la legislazione (νομοθεσία).*

Inc. Աստուած էի՛ք ալ որ ի մարդկանէ ձեզ, ո՞վ սիրէիք, ընկալաւ զդատման զտրամաբանութեան օրէնացն... Θεὸς ἢ τις ἀνθρώπων ὅμην ὧ ξένοι, εἰλήφε τὴν αἰτίαν τῆς τῶν νόμων διαθέσεως...; explicit pag. 541 հանդերձ ինկ իսկ ասից քսողիքօքս. (Libro II delle Leggi, cod. pag. 135; libro III pag. 163; libro IV p. 198; libro V p. 225; VI p. 256; VII p. 303; VIII p. 353; IX p. 383; X p. 425; XI p. 461; XII p. 500: cfr. ed. armena, come sopra, pagg. 1-462).

Confr. Federico Cornicallis Conybeare, *On the ancient armenian versions of Plato*, Class. Rev. III n. 8 pp. 340-43.

American Journal of Philology, vol. XII, 2, pp. 193-210, III.

On the old armenian Version of Plato's laws. - Amer. Journal of Philol. XII, 4, pp. 399-413.

A collation of the ancient Armenian version of Plato's Laws, book IV, Amer. Journal of Philol. XIV, pp. 335-49; V and VI, ibd. XV, pagg. 31-50.

Le varianti della redazione armena esibite dal Conybeare furono per la prima volta adibite dal Burnet nella sua edizione del Critone, dell'Eutifrone e dell'Apologia di Socrate: esse consentono spesso col cod. greco viennese 54, suppl. phil. gr. 7. Cfr. *Platonis opera*, J. Burnet, praef. p. 4, ediz. Oxford.

Pag. 542. *Պատմութիւն յիւթիփոն կամ յաղաք օրինի. «Eutifrone ovvero intorno alla santità».*

Inc. Չհնէ նորագոյն, ով Սոկրատես եղև... «τι νεώτερον, ὃ Σώκρατες, γέγονεν»; expl. (pag. 563) ալ և զմարմնի կենցաղն երբու լաւագոյն կենցաղաւարեցայ «καὶ ὃ καὶ τὸν ἄλλον βίον (ἔτι) ἔμεινον βιωσόμενον», ed. Պատմութիւն տրամաբանութիւն, Venezia, S. Lazzaro 1887, pagg. 12-35.

Pag. 563. *Պատմութիւն Սոկրատեսի Պատմութեան «Apologia di Socrate di Platone».*

Inc. Որ ինչ դուք իսկ ով Աթենացիք ատաղաքի ի ձեռն իմոյ ջատագովիցն... ոչ զիտեա... «τι μὲν ὅμεις, ὃ ἄνδρες ἀθηναῖοι, πεπόνθατε ὑπὸ τῶν ἐμῶν κατηγορῶν οὐκ οἶδα, ed. Lips., pag. 26; explicit. pag. 598 ամենայն անյայտ է բայց միայն յԱստուծոյ, ձեռնոն քան թէ իմն քի քի: ed. armena, come sopra, pp. 37-73.

II PARTE DEL CODICE

Pag. 601. *Ոմիլախօսի իմաստասիրի և Հանսորի միջնացոյց եպիսկոպոսին Լուծմունք Պրոկիի դիալոգոսի տնտեսեցելոյ աստուածաբանութեան «Comento di Giamblico (nel cod. omilachos) filosofo e letterato, vescovo degli Ateniesi (sic!), alla teologia (Istituzione teologica) di Proclo detto il diadoco (1)».*

Questo commento si deve invece attribuire sicuramente a Giovanni Petritzi o Petritsioneli che lo compose in georgiano, come in georgiano tradusse i 211 capi della Istituzione teologica di Proclo; dal georgiano poi sia il testo di Proclo che il commento furono tradotti in armeno da Simeone monaco, cfr. appresso il memoriale.

Dopo uno spazio vuoto che l'amanuense si riservava di riempire di una scrittura *erkathagir* ornata, come si addiceva all'inizio dell'opera, incomincia un'introduzione che è mutila a principio: [Չամենայն ազգ և եղանակ] պարտապան եմք ձանաչել. դրս ի մեծ աստուածաբանութիւնս (-եանս) տեսութիւնք «dobbiamo prendere conoscenza di ogni genere e specie nella trattazione di questa grande teologia».

Explicit pag. 608 արդ այս յոյժ կարեւոր ելով յոյժ յայտնի աստղագրիկ եղև «ora che ciò sia assai importante è stato molto chiaramente premesso».

(1) Numerosi codici si conservano a Ecimiasin di questa redazione della *Institutio theologica* e del commento di Simeone monaco; rari invece, come pare, in Europa. Mi è noto un altro codice della stessa opera, cioè l'armeno Borgiano 70, vedi il catalogo di E. Tisserant, *codices armeni bybliothecae Vaticanae*, pagg. 143-6.

Cotesta introduzione è stata in gran parte pubblicata col testo originale georgiano di fronte e con interpretazione russa da Nicolò Marr nel suo studio *Иоаннъ петрицкій грузинскій неоплатоникъ XI-X вѣка. (Записки восточнаго общества. Том. XIX, S. Péterb. 1910, pagg. 66-77)*, sino a *իր ընդ արեղական շառակըն* dal cod. di Ecmiadzin n. 944 e colle var. di altri 2 codd.; il testo pubblicato corrisponde a quello del nostro codice B fino a pag. 606, riga 3.

Pag. 609. Պրոկլի դիադոկոսի. Պրոկլոս. Կան Իմաստասիրի. Շաղկապք աստուածաբանական. Հատարս ՄԺԱ. «*Elementi teologici di Proclo Diadoco, filosofo platonico, capi 241*».

Incipit [Շ]աղկապք աստուածութեան յայն սակա կոչէ, վասն զի բոլոր զիրք ամենայն իմաստասիրաց ի չորից նիւթոց սկսեալ «*Si dicono elementi teologici per la ragione che tutti quanti i libri di tutti i filosofi cominciano dai quattro elementi ...*»: questo è l'inizio d'una breve prefazione a mo' di scolio.

Explicit pag. 880. որով յայնմամ ասելի է նմա. Կթէ Ադամ ո՞ր եւ, Կթէ ո՞րտի ուր անմասնութիւն մտացոյց զԱստուած և Հայր իւր. Արքնեալ է Աստուած «*per cui si può domandare... Adamo dove sei? ovvero donde (e) dove l'insensatezza ha fatto obliare (all'anima) Iddio, Padre suo?*»: che sono le ultime parole del commento all'ultimo capo di Proclo, alle quali è aggiunta la dossologia: *Benedetto sia Dio!*

Le parole շաղկապք աստուածութեան... ամենեւեմ (cod. pag. 609, 3-14) costituiscono una prefazioncella all'inizio del testo e commento: essa è stata pubblicata dal P. J. Dashian nel suo articolo Պրոկլի հնագոյն օրինակը in Մատենագրական մանր ուսումնասիրութիւնք (Աղգային մատենագրան, vol. 16), Vienna 1895, pag. 156, e dal Marr l. c. (2), pag. 78. A questo scolio o prefazione che non figura nel testo georgiano (Marr, ibd.) seguono i singoli capi dell'opera di Proclo, seguiti ognuno dal relativo commento. I capi e commenti sono numerati in margine colle lettere armene. I commenti sono contraddistinti colla sigla թ = բովանդակ in margine o fra le righe; spesso il testo e il commento sono interrotti da scoli segnati in marg. colla sigla մկ = մեկնութիւն.

(2) Dal cod. di Ecmiadzin, n. 944.

թիւն «*spiegazione*». Il ritorno al testo o al commento è segnato colla sigla բն = բնագիր ovvero բնական = originale.

Il primo e il 46° capo coi rispettivi commenti rese di pubblica ragione il Dashian (op. c. pagg. 157-161) dal cod. 944 di Ecmiadzin mettendoli di fronte alla redazione di Simeone Garni. Il Marr pubblicò pure il primo e l'ultimo capo della *Institutio* anche questi coi commenti nel testo georgiano del Petritzoneli e colla versione armena di Simeone Monaco (o. c. pagg. 79-83).

Quantunque il memoriale di Simeone monaco sia già stato pubblicato e tradotto dall'Eminentissimo Card. Eugenio Tisserant nel suo catalogo dei mss. armeni della Vaticana (pagg. 144-5), data l'importanza del documento, non possiamo tralasciarlo in questa descrizione. Detto memoriale è riportato pure da K. Zarbhanalian, *Catalogue des anciennes traductions arméniennes*, Venezia, tipogr. arm. 1889, pag. 667. È curioso che l'interprete armeno mentre dichiara di tradurre dal georgiano, non ricordi o ignori il nome di Giovanni Petritzi ch'è il vero traduttore e commentatore georgiano dell'opera del Diadoco.

Pagg. 880-1. Memoriale del traduttore armeno Simeone ieromonaco. A cod. S. Lazzaro 1123; E cod. di Ecmiadzin 924 (Dashian, op. c. 151); Bg codice borgiano 77 (cat. Tisserant, 143); B cod. di S. Lazz. 15; V cod. mechith. di Vienna 123, I. (Dashian o. c. pag. 29).

Թարգմանեցաւ ¹ զիրքս, որ ² է շաղկապ ³ և զլուծ աստուածաբանութեան Պրոկլի զիագոսոսի ⁴ պատուանակն իմաստասիրի ձեռամբ Սիմէոնի անպիտան քահանայ ⁵ կրօնաւորի ի վրաց լեզուէ ի հայ լեզու, յիրկերս հայոց ի վասն ⁶ վրաց, որ կոչի պղնձանք յաւիտեանից թուականին ոչ ձգ. Աղաչեմ ⁷ զձեզ ով եղբարք [ներել ինձ] ⁸, զի յոյժ աշխատութեամբ թարգմանեցի ⁹, նախ զի ոչ էի արժանի այսպիսի սպասուորութեան, սակա շաղկապեալ զու ¹⁰ մեղօք. Երկրորդ զի յոյժ ձեռացեալ էի և սկարացեալ յայնց և մտաց և ի դրուծեմէ, զի վաթմանմանիւք ¹⁴ էի ¹². այլ զի ոչ էր սա թարգմանեալ ¹³ ի մեր լեզու, և այլ է ¹⁴ մայր աստուածաբանութեան առաջին. Մովսէս զայս ուսեալ զգլխութիւն, և ի սորա բանին կարգեաց զիրն աստուածաբանութիւն, և Գիորգիոս արքեպիսկոպոս և Երուսթեոս զիրեանց զբանքն բովանդակ ի սմանէ զրեցին. Երկուսն ալ և Գրիգոր աստուածաբան զիրն աստուածաբանութիւն ի սմանէ խաւսեալ է. և բոլորովման ¹⁵ որք զամենայն աստուածաբանութիւն ¹⁶ իրեանց ի սմին ոլորմանց բանիցս բխեցին. և այլ ¹⁷ էին և արմատ և մայր ամենայնի, ի սմանէ առին նոքա բովանդակ:

Իսկ այնք փոքր հատուրք կրով. և ես յայն սակա թարգմանեցի ¹⁸, զի մի պակաս եղիցի ¹⁹ սա յաղգես մերմէ ²⁰, արդ աղաչեմ որք ²¹ կարդայք կամ օրինակ առնուք. յիշեալիք յաղօթմս զիս և զիմ փոքր բանս ²² զրեցեք զինի, և մի ինչ թողուցուք ի սմանէ ²³.

1) Թարգմանեցաւ AB - 2) որ... աստուածութեան om. BV - 3) շաղկապ E - 4) Պրոկլէ A; զիրկոմ. BV - 5) զլուծ ABG; զիրկոմ BV - 5) բ. ABG, բահանայի E, իսկ BV - 6) ի վասն վասն sic B - 7) արդ աղաչեմ BV - 8) ներել ինձ omm. EABG - 9) թարգմանեցի AB - 10) զուլայ E, զուլ B զուլայ V - 11) վաթմանմանիւք - 12) է EB et ex correct. A - 13) թարգմանեալ EA Bg B - 14) և այլ է... sic A - 15) թարգմանեալ EA Bg B - 14) և այլ է... հատուրք կրով omm. BV - 15) բոլորովման A, բոլորովման Bg - 16) աստուածաբանութիւն E - 17) սա E - 18) թարգմանեցի A Bg B - 19) լինիցի BV - 20) մերմէ hactenus edidit Tisserant, cat. pag. 145 - 21) որք om. B - 22) բանս AE; բանս Bg BV - 23) ի սմանէ + և դուք յիշեալ լինիք (լինեք V) ի բրիտանէ, աստուածայ մերմէ (մերայ V) որ է օրհնեալ յաւիտեանս, ամէն BV.

«*Fu tradotto questo libro di Proclo Diadoco, filosofo platonico, ch'è elemento e fondamento della teologia, per opera di Simeone, inutile ieromonaco, dal georgiano nell'armeno idioma, in questa regione armena, nel monastero georgiano che si chiama Ptjahank' (miniera di rame) nell'anno del mondo 6756 (cioè 1148). - Vi prego, o fratelli, di essere con me indulgenti, perchè io ero indegno di tale prestazione, essendo molto vecchio e indebolito degli occhi, della mente e delle forze: ero infatti sessantenne. (Mi sono deciso a questa fatica), perchè questo libro non era stato tradotto nella nostra lingua ed esso è radice (madre) della teologia naturale (primaria): Mosè fu istruito in questa disciplina e con le parole di esso compose la sua teologia (1) e Dionisio Areopagita e Jeroteo scrissero i loro libri (derivandoli) interamente dal medesimo (2). Parimenti dal medesimo espresse la sua filosofia Gregorio Teologo. - Tutti quanti poi i più re-*

(1) Assertion quanto mai ardita, strana e anacronistica che può solo essere attenuata al pensiero dell'istruzione avuta da Mosè in Egitto e delle fonti orientali del neoplatonismo. Si legga a questo proposito la fine del commento alla propos. 206 di Proclo.

(2) È un altro anacronismo, poichè l'autore ritiene Proclo anteriore a S. Dionisio Areopagita: ma poichè, come è noto, trattasi del pseudo-Dionisio, non dice che il vero, giacchè codesto autore del secolo V attinse realmente dall'opera del Diadoco.

centi attinsero tutta la loro scienza teologica dalla medesima compagine delle sue parole. - Quest'opera è fondamento radice, e madre di ogni scienza; da essa, quelli derivarono ogni cosa, altri, pochi capitoli. Ed io per questo l'ho tradotta, perchè non mancasse alla nostra nazione. - Ora io prego quanti leggete e prendete (in mano) questo esemplare, ricordatevi di me nelle vostre preghiere ed aggiungete anche copia delle mie poche parole e non tralasciatene alcuna».

Segue il memoriale del copista di questa seconda parte del codice: յիշեալիք և զիս զյիշեալ ամենայն բարեաց զործոց և վաճառակորս՝ զԱստուած զմերս որ զսակա բանքս զրեցի. անմեղադիր լինուք սխալանաց և (3) խոշորութեան սորին, զի կարն մեր այս է, վասն սիրոյն բրիտանի. և դուք յիշեալ լինեք ի բրիտանի. Ամէն. «*Ricordatevi anche di me, destituito di ogni opera buona e venduto come uno schiavo, Antonio copista, che queste poche parole ho scritto; indulgete agli errori e alla rude scrittura, ch'è tanto era in mio potere; [fate] per amore di Cristo; e voi da Esso siate ricordati: amen!*».

Il codice si divide in due parti scritte da due amanuensi diversi, la prima, pagg. 1-598, consta di 25 senioni segnati nella prima e nell'ultima pagina di ciascun fascicolo, carattere *bolorgir* nitido ed elegante. - La prima riga dell'opera di Platone è in *erkathagir* dorato, le prime righe in rosso. - Le pagine all'inizio di ciascun libro di Platone e di ciascun libro delle Leggi sono ornate nei margini da miniature. - Vengono numerate le pagine e non i fogli, e la numerazione comincia dal secondo foglio; nel verso del primo foglio era presentato un vartabed e, inginocchiato davanti a lui, un amanuense. - Il testo è racchiuso da due linee tracciate verticalmente di color rosso. - Qua e là, specialmente nell'ultima parte, l'amanuense ha tralasciato delle parole del testo lasciando spazi vuoti, certo per difetto del codice originale, donde copiava. - Uno studioso recente appose nei margini parecchie varianti o correzioni o aggiunte.

La seconda parte del codice consta di 12 senioni segnati analogamente nel primo e ultimo foglio di ciascuno di essi: sono enumerate le pagine 599-886: le pp. 599-600 e 881-884 vuote; il primo foglio e i due ultimi sono vuoti, ca-

(3) *Sequebatur karm, postea deletum!*

rattere *notargir*; le prime righe del commento di Proclo in rosso, la prima pagina, nel margine superiore e nel destro, è ornata di miniature. - Le lettere iniziali e i titoli dei vari gruppi di capitoli in rosso: cotesti titoli corrispondono generalmente a quelli che si trovano presso Simeone vescovo di Garni, vedi descrizione del cod. B e presso *Dashian*, op. c. pagg. 153-5. Parole e frasi omesse nel testo sono a volte aggiunte in margine dallo stesso amanuense, per es. a pag. 693 e 787; altre volte i singoli commi donde risulta il commento, sono richiamati con lettere armene numerati, vergati con inchiostro rosso, che richiamano ad altrettante divisioni dei capi di Proclo, (pagg. 734-49). - In principio e in fine del codice sono aggiunti due fogli; un altro aderisce alla tavola similmente in fronte e in fine del libro. - Dopo i due suddetti fogli posti in fronte, è inserita, a mo' di foglio di guardia, una pergamena, tolta da un psalterio stampato; dopo questo è inserito un foglio di carta recente che contiene l'indice delle materie. - Il primo foglio del primo senione porta i seguenti recenti memoriali: *գայս զմասնալից սոփերս ստացեալ եղև արգեամբք յարութեան իսահական ի Սպինյ նորոյ չուղայեցոյ. զի լիցի յիշատակ ինձ և իմայնոցն չանդերձ: Ի թուին փրկի աւննդ սեպտեմբրի Ժ Սպահան ի Նոր Զուղայ:*

Questo dotto libro fu acquistato a spese di Haruthiun Isahaghian in Spahan, nuova Giulia, affinché sia memoria di me e dei miei (cioè: sua e dei suoi), nell'anno del Salvatore 1577 (?), 10 Settembre. Ispahan, Nuova Giulia.

In una scrittura più recente: *Զմասեանս պարոն Զարութին իսահական Աղանուրեանց ընծայեալ ի Մարգարա գրատան ուխտին Միքիթարայ. ի դարձի իբրում ի Հնդկայ երեք առ մեզ Վ. Հ. Սարգիս վարդապետ մեր Թեոդորեան յամի 1835, ի նոյ. 3.*

Quest' opera del signor Haruthiun Isahaghian Atanurianths a Madras fu data in dono alla biblioteca del convento mechtarista, nel suo ritorno dall' India; lo portò a noi Sarkis, nostro vardapet, Theodorian nell' anno 1835, 3 Novembre.

Tavole di legno, legato in pelle fulva con impressioni geometriche ornamentali; restano i segni delle borchie. - Il libro ha subito danni non lievi, una macchia, come pare, di olio; nel mezzo s'è diffusa da pagina 601 a pag. 864. - Gravemente danneggiate e a brandelli parti delle pagine 665-676, 197-202; in pessime condizioni le pagg. 223-4; 311-12.

Va notato nella prima pagina innanzi al titolo della prima parte del codice il sigillo (carattere erkathakir in compendio): *Քրիստոսի ծառայ Զովաթան (ut videtur) Ionathas Christi servus.*

B. - Codice armeno del convento di S. Lazzaro 27 Բ.1 (già Գ.1) cartaceo, a. 1771; dimensione mm. 152 X 94, righe 29.

Contenuto: ff. 1-3 [ն]երածութիւն Պորփիրիոս «Isagoge di Porfirio» mutila! - Inc. [է]րբ հարկաւորի քրիստոսի...; (des. f. 3^v.... և դարձեալ այլք յատկազոյն և ընդ մէջ reliquis omissis, cioè fino a: *καὶ πάλιν ἄλλα εἰδικώτατα καὶ μεταξὺ*.... (ed. Busse, Berlino 1887, pag. 4, riga 16). Pubbl. in armeno colle opere di Koriun, Mambrè e Davith (Venezia, S. Lazz., 1883, pp. 227-31). FF. 11-12 Սիմէոնի Գառնեայ եպիսկոպոսի արարեալ մեկնութիւն գրոցն Պրոկղի¹. «Commento al libro di Proclo di Simeone vescovo di Garni». Segue a questo titolo la prefazione del vescovo Simeone edita in parte secondo il cod. 123 ed. della bibl. Mechitarista di Vienna dal P. Giacomo Dashian nel suo studio Պրոկղի դեպոսիտի շաղկապք աստուածաբանականք «Elementi teologici di Proclo Diadoco» in Մատենադարանի մանր ուսումնասիրութիւնք della collezione Ազգային մատենադարան, vol. 16, Vienna, 1895, pagg. 36-7. Segniamo con V le varianti di detto codice.

Ի² թարգմանչացն մերոց, ³ Մօսէսի ասեմ և գաւթի և ընկերաց սոցին, ⁴ որք աթենական ուսմամբն էին կրթեալք, ոչ ունիմք զպրոկղս թարգմանեալ կամ մեկնեալ, գուցէ թէ թարգմանեալ իցեն, այլ յանուգութենէ ազգիս և անուսումնութենէ սպասեալ է յազգէս մերմէ, կամ գուցէ թէ թարգմանեալ իցեն, կամ գուցէ թէ թարգմանիչքն տեսանելով, զի ի փորթիւրէ և ի ստորագութեանց, նաեւ յանձին գրոցն Արիստոտելի կարելի է ուսանիլ որ ինչ ի գիրս յայտմիկ գոյ, ոչ թարգմանեցին զայս, զի գնոյն բան կրկն, և երեքինէ, և չորեքինէ, և բազմակնէ որ յաճախութիւն իմի երեւի, Բայց ⁵ օգնութիւն բազում ունի յաւելեալ ի Պորփիրի և յայլ ⁶ զոր ոչ գտանեմք ի նոսա. յորոյ օգտութիւնն հայեցեալ հարկեցայ անուով ի տեսողաց ⁷ և տեսանել օգտութիւն ⁸ սորա, օգնակութեամբ հոգւոյն Աստուծոյ և յօժանտակութեամբ ⁹ ազօթից ձերոց, Բայց յառաջագոյն ունի բնաբանն ընդ իւր լուծմունս ի Զամբարիսոսե եպիսկոպոսէ ումեմէ, և յայլմէ թարգմանեալ ընդ բնաբանին, այլ գծուարաւ մոծանէ զմեզ ի բնաբան անգր, նաեւ ի թարգմանութենէ ունի զխանկարումն ¹⁰ իմացուածոց. զի ի վրաց լիզուէ և թարգմանեցեալ ¹¹ ի հայ բարբառ ի Սիմէոն քահանայէ աշխատաւորէ ¹²

ումեմէ, և ասացելոցս վկայ ունիմ զգիրքս զայս, զոր ոչ է անհնար գտանել ձեզ հանդերձ իւրում ¹³ հին մեկնութիւն սորա. և ըստ նիւթականին շինուածոյ նոր, նաեւ յուրմէ բազմացուցին օրինակելով վասն անծանօթ աշխարհին. յորոց ստիւգեալ ձեռնամուխ եղէ ի սա ըստ նուանն. յորոց ստիւգեալ ձեռնամուխ եղէ ի սա ըստ նուանն. յորոց մակագրութիւն ¹⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁷ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁸ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²⁰ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²¹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²² է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²³ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²⁴ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²⁵ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²⁷ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²⁸ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²⁹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ³⁰ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ³¹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ³² է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ³³ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ³⁴ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ³⁵ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ³⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ³⁷ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ³⁸ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ³⁹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁴⁰ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁴¹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁴² է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁴³ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁴⁴ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁴⁵ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁴⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁴⁷ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁴⁸ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁴⁹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁵⁰ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁵¹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁵² է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁵³ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁵⁴ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁵⁵ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁵⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁵⁷ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁵⁸ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁵⁹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁶⁰ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁶¹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁶² է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁶³ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁶⁴ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁶⁵ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁶⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁶⁷ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁶⁸ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁶⁹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁷⁰ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁷¹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁷² է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁷³ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁷⁴ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁷⁵ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁷⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁷⁷ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁷⁸ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁷⁹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁸⁰ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁸¹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁸² է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁸³ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁸⁴ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁸⁵ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁸⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁸⁷ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁸⁸ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁸⁹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁹⁰ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁹¹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁹² է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁹³ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁹⁴ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁹⁵ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁹⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁹⁷ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁹⁸ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ⁹⁹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁰⁰ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁰¹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁰² է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁰³ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁰⁴ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁰⁵ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁰⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁰⁷ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁰⁸ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁰⁹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹¹⁰ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹¹¹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹¹² է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹¹³ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹¹⁴ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹¹⁵ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹¹⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹¹⁷ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹¹⁸ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹¹⁹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹²⁰ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹²¹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹²² է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹²³ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹²⁴ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹²⁵ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹²⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹²⁷ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹²⁸ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹²⁹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹³⁰ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹³¹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹³² է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹³³ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹³⁴ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹³⁵ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹³⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹³⁷ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹³⁸ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹³⁹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁴⁰ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁴¹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁴² է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁴³ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁴⁴ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁴⁵ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁴⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁴⁷ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁴⁸ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁴⁹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁵⁰ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁵¹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁵² է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁵³ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁵⁴ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁵⁵ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁵⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁵⁷ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁵⁸ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁵⁹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁶⁰ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁶¹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁶² է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁶³ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁶⁴ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁶⁵ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁶⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁶⁷ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁶⁸ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁶⁹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁷⁰ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁷¹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁷² է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁷³ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁷⁴ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁷⁵ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁷⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁷⁷ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁷⁸ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁷⁹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁸⁰ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁸¹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁸² է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁸³ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁸⁴ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁸⁵ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁸⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁸⁷ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁸⁸ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁸⁹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁹⁰ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁹¹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁹² է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁹³ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁹⁴ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁹⁵ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁹⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁹⁷ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁹⁸ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ¹⁹⁹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²⁰⁰ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²⁰¹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²⁰² է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²⁰³ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²⁰⁴ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²⁰⁵ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²⁰⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²⁰⁷ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²⁰⁸ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²⁰⁹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²¹⁰ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²¹¹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²¹² է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²¹³ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²¹⁴ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²¹⁵ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²¹⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²¹⁷ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²¹⁸ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²¹⁹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²²⁰ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²²¹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²²² է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²²³ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²²⁴ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²²⁵ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²²⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²²⁷ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²²⁸ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²²⁹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²³⁰ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²³¹ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²³² է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²³³ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²³⁴ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²³⁵ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²³⁶ է այս՝ պրոկղի դեպոսիտի. յորոյ մակագրութիւն ²³⁷ է այս՝ պրոկղի դեպո

